

**HAC, UMRE VE MESCİD-İ NEBEVİ'Yİ
ZİYÂRET REHBERİ**

Yazan

*Hacıları İslâmî Bilgilendirme
ve Aydınlatma Komitesi*

Onaylayan

*İlmî Araştırmalar
ve Dâimî Fetvâ Komisyonu
ile*

Muhammed b. Sâlih el-Useymîn

Çeviren

Muhammed Harrânî

1435 H

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ÖNSÖZ

Hamd, Allah'adır. Salât ve selâm da kendisinden sonra peygamber gelmeyecek olan Peygamberimiz Abdullah oğlu Muhammed'e, âline ve ashâbına olsun.

“Hacıları İslâmî Bilgilendirme ve Aydınlatma Komitesi”, Allah Teâlâ'nın emrinden yola çıkarak, önce kendimize, sonra da sizlere bazı tavsiyelerde bulunarak kısaca hac ve umre ile ilgili hükümleri içeren bu rehberi, Allah'ın mukaddes evini hac etmeye gelenlere takdim etmekten mutluluk duyar.

Allah-azze ve celle- dünya ve âhirette kurtuluşa eren kullarını nitelendirirken:

﴿وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ﴾ [سورة العصر من الآية: ٣]

"(Mü'minler) birbirlerine hakka sınısıktı sarılmayı ve (bu uğurda) birbirlerine sabırlı olmayı tavsiye ederler." ¹

﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ﴾

[سورة المائدة من الآية ٢]

"İyilik ve takvâda birbirinizle yardımlaşın. Günah ve düşmanlıkta birbirinizle yardımlaşmayın." ²

buyurduğu gibi, Allah'ın emirlerine uyarak önce kendimize sonra sizlere bazı tavsiyelerde bulunmakla söze başlamak istiyoruz:

Muhterem Hacı Kardeş!

Senden isteğimiz, hac ibâdetini bilerek yapabilmen için hac ibâdetine başlamadan önce bu kitapçığı okumalısın. Birçok konuda

¹ Asr Sûresi: 3

² Mâide Sûresi: 2

seni soru sormaktan kurtaracak konuları inşaallah bu kitapçıkta bulacaksın.Allah'tan herkes için,kabul olunmuş bir hac, karşılığında ecir kazanılmış bir çalışma ve sâlih amel dileriz.

Allah'ın selâmi, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

BAZI ÖNEMLİ TAVSİYELER:

Muhterem Hacılar!

Allah'ın evini hac etmeyi sizlere nasip buyurduğu için Allah'a hamd eder, sâlih amellerimizi kabul etmesini, hepimize kat kat sevaplar vermesini Allah'tan dileriz.

Allah'ın hepimizin haccını kabul, çalışmasını mükâfatlandırmasını temennî ederek sizlere şunları tavsiye ederiz:

1-İyi biliniz ki siz, temeli Allah'ı birlemek, ihlâs, Allah'ın çağrısına uymak, O'na itaat etmek ve O'nun mükâfatını ümit ederek Rasûlü Muhammed-sallallahu aleyhi ve sellem-'e itaat olan kutsal bir yolculuktasınız.(Biliniz ki) kabul olunan haccın karşılığı cennettir.

2-Şeytanın aranızda girmesine fırsat vermezsiniz.Çünkü o, aranızda girerek sizi birbirinize düşürmek için fırsat kollayan bir düşmandır. Allah için birbirinizi seviniz.Faydasız tartışmalar-

dan ve Allah'a isyandan uzak durunuz. Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu emrini unutmayınız:

((لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ))

"Hiçbiriniz kendisi için sevdiğini, müslüman kardeşi için de sevmedikçe (tam olarak) îmân etmiş sayılmazsınız."

3-Allah-azze ve celle-'nin:

﴿ فَسْئَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴾

[سورة الأنبياء من الآية: 7]

"Bilmiyorsanız, ilim ehline (âlimlere) sorun." ¹

emri ve Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'in:

((مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ))

"Allah, kime iyilik dilerse, onu dinde bilgili kılar."

¹ Enbiyâ Süresi: 7

hadîsi gereği, dîninizde karmaşık ve zor gelen meseleleri bilerek yapabilmeniz için bilenlere sorunuz.

4-Biliniz ki Allah, birtakım görevleri bize farz, birtakım görevleri de sünnet kılmıştır. Allah, farzları yerine getirmeyen kimseden sünnetleri asla kabul etmez.Nitekim bazı hacılar bu gerçeği unutarak Hacer-i Esved'i öpmek, tavafta remel yapmak, 'Makam-ı İbrâhîm'in arkasında tavaf namazı kılmak veya zemzem suyundan içmek için izdihâm çıkararak mü'minlere eziyet ederler.Halbuki bunları yapmak, sünnettir. Mü'minlere eziyet etmek ise, haramdır.

O halde, nasıl olur da bir sünneti yerine getirmek için haram işleriz?

Birbirinize eziyet etmekten uzak durunuz ki Allah da sizlere sevap yazsın ve mükâfatınızı artırsın.

Size konuyu biraz daha izah edelim:

A-Hangi sebeple olursa olsun, Mescid-i Haram'da veya başka bir yerde imkânı varken, bir kadının yanında veya arkasında namaz kılmak,müslüman bir erkeğe yakışmaz. Kadınların, erkeklerin arkasında namaz kılmaları gerekir.

B-Mescid-i Haram'ın yaya geçişleriyle girişlerinde namaz kılmak sûretiyle yayalara eziyet verip rahatsızlık etmek doğru değildir.

C-Hizâsına geldiğinde Rûkn-ü Yemânî'ye sağ elle dokunup "*Bismillâhi Vallâhu Ekber*" demek sünnettir.Ancak Rûkn-ü Yemânî'yi öpmek meşrû değildir.Tavaf eden Rûkn-ü Yemânî'ye sağ elini dokunamazsa, tavafına devam eder, eliyle işâret etmez ve hizâsına geldiğinde tekbir getirmez.Çünkü elle işâret ederek tekbir getirme konusunda Peygamber -*sallallahu aleyhi ve sellem*-'den birşey

sâbit olmamıştır. Rûkn-ü Yemânî ile Hacer-i Esved arasında şöyle duâ etmesi müstehaptır:

"Rabbenâ Âtinâ fid-dünya haseneten ve fil-âhirati haseneten ve kınâ azâben-nâr."

"Rabbimiz! Bize, dünyada (âfiyet, helâl rızık, faydalı ilim ve sâlih amel gibi) güzellik ver. Âhirette de güzellik (cenneti) ver ve bizi cehennem azabından koru."

Son olarak Allah-azze ve celle-'nin:

﴿وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾

[سورة آل عمران الآية: ١٣٢]

*"(Ey mü'minler! Emirlerini yerine getirmek ve yasakladıklarından da kaçınmak sûretiyle) Allah'a ve Rasûlüne itaat edin. Umulur ki merhamet olunur, (azap olunmazsınız)."*¹

emri uyarınca, herkese Kur'an ve sünnete sarılmalarını tavsiye ederiz.

¹ Al-i İmrân Süresi: 132

İNSANI İSLÂM'DAN ÇIKARAN HALLER:

Müşüman Kardeş!

İnsanı İslâm'dan çıkaran bazı haller vardır ki onları bilmelisin. En çok vukû bulanı şu on tanedir ki bunlardan sakınmalısın:

Birincisi:

İbâdette bir şeyi Allah'a ortak koşmak. Nitekim Allah-azze ve celle- bu konuda şöyle buyurmaktadır:

﴿إِنَّهُمْ مِنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَا وَنَهُ النَّارُ

وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ﴾ [سورة المائدة من الآية: ٧٢]

"Şüphesiz ki her kim, Allah'a (başkasını) ortak koşarsa, Allah ona cenneti haram kılmıştır. Onun (devamlı) kalacağı yer, cehennemdir. Zâlimlerin (onları cehennem azabından kurtaracak) yardımcıları da yoktur." ¹

¹ Mâide Süresi: 72

Ölülere yalvarak onlardan medet ummak, onlara adak adamak veya kurban kesmek de bu şirk çeşitlerindedir.

İkincisi:

Her kim, kendisi ile Allah arasına aracılar koyar, onlara yalvarır, onlardan şefaât diler veya onlara tevekkül ederse, icmâ ile kâfir olur.

Üçüncüsü:

Her kim, müşrikleri kâfir saymaz veya onların kâfir olduklarından şüphe eder ya da onların izledikleri yolun da doğru olduğunu söylerse, kâfir olur.

Dördüncüsü:

Tâğutların hükmünü, Peygamber-sallallâhu aleyhi ve sellem-'in hükmüne tercih edenler gibi, her kim Peygamber-sallallâhu aleyhi ve sellem-'den başkasının yolunun peygamberin yolundan daha iyi olduğuna veya başkasının hükmü-

nün Peygamberin hükmünden daha iyi olduğuna inanırsa, kâfir olur.

Şu saydıklarımız da bu türdendir:

A-İnsanların çıkardıkları kanun ve nizamların İslâm şeriatından daha üstün olduğuna,

B-İslâm nizamının bu çağa uygun olmadığına,

C-İslâm'ın, müslümanların geri kalmasına sebep olduğuna,

Ç-İslâm'ın, kişinin kendisiyle Rabbi arasındaki ilişkiye has olup hayatın diğer bölümlerini kapsamayacağına inanan kimse kâfir olur.

D-Allah'ın hükmünü uygulayıp hırsızın elini kesmek, zinâ eden evli erkek veya kadını taşıyarak öldürmek gibi had cezâlarını uygulamanın bu çağa uygun olmadığını söylemek,

E-Şer'î muâmelelerle cezâî meselelerde veya başka konularda, Allah'ın indirdiği hükümlerden başka hükümleri uygulamanın câiz olduğuna inanmak. Başka hükümlerin şeriat hükmünden daha üstün olduğuna inanmasa bile uygulayan kimse de kâfirdir. Çünkü bu sûretle Allah'ın haram kıldığını helâl kılmış olur. Zinâ, içki, fâiz ve Allah'ın şeriatından başkasıyla hükmetmek gibi dinen haram olduğu bilinen hükümleri helâl sayan kimse de müslümanların oybirliğiyle kâfir olur.

Beşincisi:

Allah-azze ve celle-'nin:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنزِلَ اللَّهُ فَاحْبَطُوا أَعْمَالَهُمْ﴾

[سورة محمد الآية: ٩]

"Onlar, Allah'ın indirdiği Kur'an'dan hoşlanmayıp onu yalanladılar. Bunun için Allah,

onların amellerini boşa çıkardı." ¹

emri uyanınca, Rasûlullah -sallallâhu aleyhi ve sellem-'in getirmiş olduğu şeylerden birisini çirkin görüp sevmeyen kimse, o fiili yapmış olsa dahi kâfir olur.

Altıncısı:

Her kim, Allah ile, kitabı ile, Rasûlû -sallallâhu aleyhi ve sellem- ile veya Allah'ın dîninden herhangi bir şeyle alay ederse, Allah'ın şu emri uyanınca kâfir olur:

﴿ قُلْ أَيُّ اللَّهِ وَءَايَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ ﴾
لَا تَعْتَدِرُوا فَمَا كُفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ ﴿﴾

[سورة التوبة من الآيتين: ٦٥-٦٦]

"(Ey Muhammed! Onlara) de ki: Siz, Allah ile, âyetleri ile ve rasûlû ile mi alay ediyordunuz? Hiç özür dilemeyin. Çünkü siz, alay ettiğiniz bu sözlünüzle imân ettikten sonra kâfir oldunuz" ¹

¹ Muhammed Süresi: 9

Yedincisi:

Büyü yapmaktır.Kocasını seven kadını, büyü yoluyla kocasından nefret ettirerek arasını açmak veya birtakım şeytânî yollarla insana sevip istemediği bir şeyi sever ve ister hale getirmek de büyü çeşitlerindedir. Her kim, bunu yapar veya yapılmasına râzı olursa, Allah'ın şu sözü uyarınca kâfir olur:

﴿ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَقِّ يَقُولَا إِلَّا مَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ﴾ [سورة البقرة من الآية: ١٠٢]

“O iki melek, (insanlara) nasihat ederek sihri öğrenmemeyi ikâz eder ve «Sihri öğrenerek şeytanlara itaat edip kâfir olma» demedikçe hiç kimseye sihir ilmini öğretmiyorlardı”²

Sekizincisi:

Allah-azze ve celle-'nin:

¹ Teube Sûresi: 65-66

² Bakara Sûresi: 102

﴿وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنكُمْ فَإِنَّهُ مِنهٖمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾

[سورة العائدة من الآية : ٥١]

"Sizden her kim, onları (yahûdî ve huristiyanları) dost edinirse, o da onlardandır. Şüphesiz ki Allah, (kâfirleri dost edinen) zâlimleri asla doğru yola iletmez." ¹

emri uyarınca, müslümanlara karşı müşrik ve kâfirleri destekleyerek onlara arka çıkmak ve yardım etmek.

Dokuzuncusu:

Her kim, bazı insanların Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şeriatının dışına çıkabileceklerine (O'nun dîninden başka bir dîne tâbi olabileceklerine) inanırsa, Allah-azze ve celle-'nin şu sözü uyarınca kâfir olur:

﴿وَمَنْ يَبْتَغِ عَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي

الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ﴾ [سورة آل عمران الآية : ٨٥]

¹ Mâide Süresi: 51

"Her kim, İslâm'dan başka bir dîn ararsa, o dîn ondan asla kabul olunmayacaktır. Ve o, âhirette hüsrana uğrayanlardan olacaktır." ¹

Onuncusu:

Allah-azze ve celle-'nin:

﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنْقِمُونَ﴾ [سورة السجدة الآية: ٢٢]

"Kendisine Rabbinin âyetleri hatırlatıldığı halde, onlardan yüz çevirerek öğüt almayıp kibirlenen kimseden daha zâlim kim olabilir? Şüphesiz ki biz, (âyetlerimizden yüz çevirerek onlardan faydalanmayan) gûnahkârlardan intikam alacağız." ²

﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ﴾

[سورة الأحقاف من الآية: ٣]

¹ Âl-i İmrân Süresi: 85

² Secde Süresi: 22

*"İnkâr edenler, Kur'anın kendilerini uyardığı şeylerden yüz çevirmekte (ve ondan ibret alıp düşünmemektedirler)."*¹

emirleri uyarınca, Allah'ın dîninden yüz çevirmek, İslâmın doğru olarak bilinen hükümlerini öğrenmeyip yapmamak.

İnsanı dînden çıkararak bu şeyleri, şaka veya ciddî olarak ya da korktuğu için yapan arasında hiçbir fark yoktur. Ancak zorlandığı için yapan bunun dışındadır. Allah'ın gazâbı ile acıklı azabını gerektiren şeylerden Allah'a sığınırız.

---

¹ Ahkâf Sûresi: 3

HAC VE UMRE NASIL YAPILIR?

Mescid-i Nebevî Nasıl Ziyâret Edilir?

Kıymetli Müslüman Kardeş!

Hac ibâdeti üç kısma ayrılır. Bunlar:

Temettu, kıran ve ifrad haccıdır.

1-Temettu Haccı: Hacının, hac aylarının ilki olan Şevvâl ayının başından,Zilhicce ayının 10. günü fecrin doğuşuna kadar olan süre içerisinde mikattan ihrama girmesi, umreyi bitirdikten sonra ihramdan çıkarak aynı yıl içerisinde Terviye günü denilen Zilhicce ayının 8. günü Mekke veya Mekke yakınında bir yerden hac için tekrar ihrama girip hac yapmasıdır.

2-Kıran Haccı: Hacının, hac aylarında umreyle haccı birleştirerek ikisini birlikte yapmasıdır.Bu takdirde haccı, bayramın 1. gününe kadar ihramdan çıkamaz. Ya da haccı, hac aylarında umreye niyet ederek ihrama girer,

henüz tavafa başlamadan önce, umre niyetine haccı da eklerse, bu takdirde kıran haccına niyetlenmiş olur.

3-İfrâd Haccı: Hacının, hac aylarında mikattan veya evi mikat sınırları içerisinde ise bulunduğu yerden ya da Mekke'de ikâmet ediyorsa, Mekke'den sadece hac için ihrama girmesidir. Beraberinde kurbanını getirmiş ise, bayramın 1. gününe kadar ihramda kalır. Şayet yanında kurbanını getirmemiş ise, haccını umreye çevirmek sûretiyle temettu haccı yapması câizdir.Umrenin tavaf ve sa'yını yaptıktan sonra saçını kısaltarak tıraşını olur ve ihramdan çıkar.Nitekim Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- Vedâ haccında, kendisiyle birlikte hacca niyetlenen, ancak kurbanlarını beraberinde getirmeyen ashâbına umrelerini yaptıktan sonra ihramdan çıkmalarını emretmişti. Aynı şekilde kıran haccına niyetlendiği

halde beraberinde kurbanını getirmeyenin kıran haccını umreye çevirmek sūretiyle temettu haccı yapması da cāizdir.

Beraberinde kurbanını getirmeyen için en faziletli hac, "*Temmettu Hacı*"dır. Çünkü Peygamber-*sallallāhu aleyhi ve sellem*- ashābına böyle emir ve tavsiye etmiştir.

UMRE NASIL YAPILIR?

1-Mikata varınca, yıkanıp temizlenmen ve vücûduna güzel koku sürünmen sünnettir. Ancak ihram elbisesine güzel koku sürmezsın. Ardından *izâr* ve *ridâ* denilen ihram elbisesini giyersin.İhram elbisesinin beyaz olması daha fazîletlidir.Kadınlar ise zînetlerini göstermemek ve erkeklere benzememek veya kâfir kadınların elbiselerini giymemek şartıyla dilediği elbiseyi giyebilirler.Ardından umreye niyetlenerek şöyle dersin:

((لَبَّيْكَ عُمْرَةً)) (Lebbeyke umraten)

“(Allahum!) Umre yapmaya niyet ettim.”

Ardından telbiye getir.Telbiye şöyledir:

((لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ،
إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ))

(Lebbeykellâhumme lebbeyk. Lebbeyke lâ şerike leke lebbeyk. İnnelhamde ven-ni'mete leke velmûlk. Lâ şerike lek.)

"Buyur Allah'ım buyur, emrine geldim. Buyur Allah'ım buyur, Senin hiçbir ortağın yoktur. Hamd, sanadır. Nimet de, mûlk de senindir. Senin hiçbir ortağın yoktur."

Telbiyeyi, erkekler açıktan, kadınlar ise sessizce getirirler. Ardından bol bol telbiye getirerek zikir ve istiğfardâ bulunursun.

2-Mekke'ye varınca, Kâbe'nin etrafında yedi defa dön.¹ Tavafa tekbir getirerek Hacer-i Esved'den başla ve Hacer-i Esved'de bitir. Tavaf esnâsında meşrû olan zikir ve duâlardan dilediğini okuyabilirsin. Yine tavafın her şavtında Rûknü Yemânî ile Hacer-i Esved arasında şöyle duâ etmen sünnettir:

¹ Kâbenin etrafında bir defa dönmeye "şavt", yedi defa dönmeye de "Tavaf" denir. (Mütercam)

﴿رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾ [سورة البقرة من الآية: 201]

"Rabbenâ Âtinâ fid-dünya haseneten ve fil-âhirati haseneten ve kınâ azâben-nâr."

*"Rabbimiz! Bize, dünyada (âfiyet, helâl rızık, faydalı ilim ve sâlih amel gibi) güzellik ver. Âhirette de güzellik (cenneti) ver ve bizi cehennem azabından koru."*¹

Sonra mümkünse, Makam-ı İbrâhîm'in arkasında iki rekât tavaf namazını kılarırsın. Namazı kıldığın yer Makam-ı İbrâhîm'e uzak olmasında bir sakınca yoktur. Tavaf namazını Makam-ı İbrâhîm'in arkasında kılamazsan da Mescid-i Haram'ın herhangi bir yerinde kılabilirsin. Ayrıca tavaf esnâsında erkeğin ızdıbâ yapması sünnettir. Yine erkeğin tavafın ilk üç şavtında remel yapması sünnettir.

¹ Bakara Süresi:201

3-Safâ tepesine çıkıp şu âyeti oku:

﴿ إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ
 اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَن يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا
 فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴾ [سورة البقرة الآية: ١٥٨]

"Şüphesiz ki Safa ile Merve, Allah'ın görünen nişânelerindedir. Her kim, Kâbe'yi hac veya umre kastıyla ziyâret ederse, ikisi arasında sa'y etmesinde bir günah yoktur. Her kim, samimî olarak Allah için gönüllü bir şey yaparsa, hiç şüphe yok ki Allah, (aza çoklukla karşılık vererek) onu kabul eder, (kullarının amellerini zerre miktarı da olsa) bilir (ve onu zâyî etmez)." ¹

Ardından Kâbe'ye dönerek, duâ için kaldırdığın gibi ellerini kaldır. Allah'a üç defa hamederek tekbir getir ve duâ et. Duâları

¹ Bakara Süresi: 158

üçer defa tekrarlanan sünnettir. Ardından üç defa şöyle de:

((لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ،
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ))

"Lâ ilâhe illallahu vahdehû lâ şerike leh. Lehul-mulku velehul-hamdu ve huve alâ kulli şey'in kadîr."

((لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، أَلْجَزَ وَغَدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ،
وَهَزَمَ الْأَخْزَابَ وَحْدَهُ))

"Lâ ilâhe illalahu vahdeh.Enceze va'deh.Ve nasara abdeh. Ve hezemel-ahzâbe vahdeh."

Bu duâların birkaç tanesiyle yetinirsen de bir sakıncası yoktur.

* Daha sonra Safa'dan inerek yedi umre sa'yına başlarsın.İki yeşil direk arasında hızlanırsın.İki yeşil direğin öncesi ve sonrasında normal bir şekilde yürürsün.Ardından Merve

tepesine çıkarak Allah'a hamd et. Safa'da yaptıklarını burada da yaparsın.

* Tavaf ve sa'y için gerekli özel bir duâ yoktur.Bilakis tavaf ve sa'y eden kimse, kolayına gelen duâyı okuyabilir, zikir edebilir ya da Kur'an okuyabilir.Peygamber-*sallallâhu aleyhi ve sellem*.'den sâbit olan duâ ve zikirleri yapmaya gayret etmesi gerekir.

4-Sa'yını tamamlayınca, saçını kökünden kazıtmak veya kısaltmak sûretiyle tıraş olursun.Böylece umren tamamlanmış olur ki bundan sonra ihram dolayısıyla haram olan her şey artık sana helâl olur.Temettu hacı yapıyorsan,bayramın 1.günü saçını kökünden kazıtman için, umreni bitirdikten sonra senin için en faziletli olan, saçını kısaltmandır.

*Temettu veya kıran hacı yapıyorsan bayramın 1. günü bir koyun veya keçi yahut deve veya sığırın yedide birine ortak olmak

sûretiyle kurban kesmen gerekir.Kurban kesemiyorsan 3 günü hacda, 7 günü de ehline döndükten sonra toplam 10 gün oruç tutman gerekir.

*Hacda tutacağıın 3 günlük orucu Arefe gününden önce tutman daha fazîletlidir. Bu 3 günlük orucu, bayramın 2. 3. ve 4. günlerinde tutmanda bir sakınca yoktur.

HAC NASIL YAPILIR?

1-İfrad veya kıran hacı yapacaksan, geldiğin yöndeki mîkatta ihrama girersin.

• Mîkat sınırları içerisinde oturuyorsan, bulunduğun yerden ihrama girersin.

*Temettu haccına niyetlenmişsen, umre yapmak için geldiğin yöndeki mîkatta ihrama girersin. Terviye günü olarak bilinen Zilhicce ayının 8. günü bulunduğun yerden, mümkünse boy abdesti alıp güzel koku süründükten sonra hac için ihrama girerek şöyle dersin:

(*Lebbeyke haccen*) ((لَبَّيْكَ حَجًّا))

"(Allahım!) Hac yapmaya niyet ettim."

Ardından telbiye getir. Telbiye şöyledir:

((لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ،
إِنَّ الْحَمْدَ وَالنَّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ))

(Lebbeykellâhumme lebbeyk. Lebbeyke lâ şerike leke lebbeyk. İnnelhamde ven-ni'mete leke velmûlk. Lâ şerike lek.)

"Buyur Allah'ım buyur, emrine geldim.Buyur Allah'ım buyur. Senin hiçbir ortağın yoktur. Her türlü hamd, sanadır.Nimet de, mûlk de senindir.Senin hiçbir ortağın yoktur."

2-Daha sonra Mina'ya giderek orada öğle, ikindi,akşam,yatsı ve sabah namazlarını, dört rekâtli olanları ikişer olmak üzere ve birleştirmeden -*cemetmeden*- vakitlerinde kılarırsın.

3- 9. günü güneş doğduktan sonra sükûnet ve vakar içerisinde Mina'dan Arafat'a hareket edersin.Müslüman kardeşlerine eziyet etmekten sakınman gerekir. Arafat'a varınca, öğle ile ikindi namazını orada bir ezân ve her biri için ayrı ayrı kamet getirmek sûretiyle öğle vaktinde birleştirerek kılarırsın.Bu arada Arafat sınırları içerisinde

bulunmaya çok dikkat etmelisin. Peygamber *-sallallâhu aleyhi ve sellem-*'in sünnetine uyarak kibleye yönelerek ellerini kaldırır ve bol bol zikir ve duâ etmeye çalışırsın. Arafat'ın tamamı vakfe yeridir. Güneş batıncaya kadar Arafat sınırları içerisinde kalman gerekir.

4-Güneş batınca, telbiye getirerek sükûnet ve vakar içerisinde Müzdelife'ye hareket edersin. Müslüman kardeşlerine eziyet etmekten sakınman gerekir. Müzdelife'ye varınca, akşam ve yatsı namazını bir ezân ve her biri için ayı ayrı kâmet getirerek akşamı üç, yatsıyı da iki rekât olarak kılarırsın. Sabah namazını kılana kadar Müzdelife'de kalırsın. Ortalık iyice ağarınca sabah namazını orada kılarırsın. Ardından Peygamber *-sallallâhu aleyhi ve sellem-*'i örnek alarak kibleye yönelip ellerini kaldırır, bol bol zikir ve duâ edersin.

5-Henüz güneş doğmadan telbiye getirerek Mina'ya yürürsün.Hacı, kadınlar ve âcizler gibi özür sahibi ise, gece yarısından sonra Mina'ya yürümesinde bir sakınca yoktur. Bayramın birinci günü Akabe cemresine atmak için yanına Müzdelifeden (fiske taşı büyüklüğünde) 7 tane taş alırsın.Diğer taşları Mina'dan toplayabilirsin.Aynı şekilde, bayramın 1. günü Akabe cemresine atacağın 7 taşı Mina'dan almanda da bir sakınca yoktur.

6-Mina'ya vardığında sırasıyla şu üç şeyi yaparsın:

a-Mekke'ye daha yakın olan Akabe cemresine birbiri ardınca ve tekbir getirerek 7 tane taş atarsın.

b-Kurban kesmen gerekiyorsa, kurbanını kesersin.Etinden ye ve fakirlere de yedirirsin.

c-(Kurbanını kestikten sonra) saçlarını kökünden kazıtır ya da kısaltırsın.Saçları

kökünden kazıtmak daha fazîletlidir. Kadınlar ise, saçlarının ucundan (örgülü ise her örgüden) bir parmak boğumu kadar kısaltırlar

*Bu sayılanları sırayla yapmak daha fazîletlidir. Ancak bu sayılanlardan birisini öne, diğerini geriye almakta bir sakınca yoktur.

*Akabe cemresine taşları atıp saçını kökünden kazıttıktan veya kısalttıktan sonra ilk helâlîliğe girmiş olursun ki artık elbiseni giyebilirsin. Eşinle birleşme dışındaki ihramın yasakları ortadan kalkar.

7-Daha sonra Mekke'ye giderek "*ziyâret tavaft*" olarak da bilinen "*farz tavaft*" yaparsın. Temettu. haccı yapıyorsan, farz tavaftan sonra Safa ile Merve arasında sa'y edersin. Kıran veya ifrad haccı yapmış, Kudûm tavaftından sonra da sa'y etmişsen, tekrar sa'y etmen gerekmez. Bundan sonra ihramın

yasakları ortadan kalkar ve artık eşinle birleşmen de sana helâl olur.

*Farz tavaf ile bu tavafın sa'yını cemreleri taşlama günleri olan teşrik günlerinden sonraya ertelemek de câizdir.

8-Farz tavaf ile bu tavafın sa'yını 1. gün tamamladıktan sonra tekrar Mina'ya döner ve bayramın 2. 3. ve 4. günlerinin gecelerini orada geçirirsin.Bayramın 3. günü Mina'dan ayrılırsan da bir sakıncası yoktur.

9-Mina'da kaldığın 2 veya 3 gün süresince taşları zevâlden sonra atarsın.Taşlamaya ilk olarak Mekke'ye en uzak olan küçük cemreden başlarsın.Ardından orta cemreye, son olarak da Akabe cemresine arka arkaya ve tekbir getirerek yedi taş atarsın.Küçük ve orta cemreye taşları attıktan sonra kibleye yönelerek ellerini kaldırır ve dilediğin şekilde Allah'a duâ edersin.Ancak Akabe cemresini

taşladıktan sonra duâ için beklemezsin.

*Mina'da sadece 2 gün kalacaksan, Teşrik günlerinin 2. günü güneş batmadan önce Mina'dan ayrılman gerekir. Güneş batıktan sonra Mina'dan ayrılamazsan cemreleri taşlamak için 3. gün de orada kalman gerekir. Ancak 3. gün de Mina'da kalman daha fazîletlidir.

*Hasta ve âciz kimseler, cemreleri taşlamak için yerlerine başkalarını vekil tayin edebilirler. Vekil olan kimse, taşları kendisi adına attıktan sonra vekili olduğu kimse için de aynı yerden atar.

10-Hac işlerini bitirdikten sonra, Ülkene dönmek istediğinde Kâbe'ye giderek Vedâ tavafını yaparsın. Vedâ tavafından ancak âdet ve lohusa halindeki kadınlar muafırlar.

İHRAMLININ YAPMASI GEREKEN ŞEYLER:

Hac veya umre için ihrama giren kimsenin yapması gereken şeyler:

1-Namazları vaktinde cemaat kılmak gibi, Allah'ın kendisine farz kıldığı ibâdetleri yerine getirmesi gerekir.

2-Allah'ın yasakladığı çirkin söz, günah ve faydasız tartışmalardan kaçınması gerekir.

3-Söz ve fiille müslümanlara eziyet etmekten uzak durması gerekir.

4-İhramın yasaklarından kaçınması gerekir.

İHRAMIN YASAKLARI:

a-Kılından veya tırnaklarından bir şey alamaz.Ancak istemeden bir kıl veya tırnak düşerse, bir sakıncası yoktur.

b-Bedenine, elbisesine, yiyeceğine ya da içeceğine güzel koku süremez. İhramdan

önce sürdüğü güzel kokunun eseri kalsa da bir sakıncası yoktur.

c-İhramlıyken av avlayamaz, avlanması için onları süremez ve avlayana da yardım edemez.

d-Kadınla nişanlanamaz, kendisi için nikah kıydıramaz ve başkası için nikah da kıyamaz.İhramlıyken eşiyile cinsel ilişkide bulunamaz ve eşine şehvetle yaklaşamaz. İhramın bu yasakları, hem erkekler, hem de kadınlar için geçerlidir.

Erkeklerle has olan ihramın yasakları:

1-Başını, (takke gibi) başa temas eden bir şeyle örtemez.Ancak şemsiyeyle gölgelenmesi veya arabanın içerisinde bulunmasında ya da eşyasını başının üzerinde taşımasında bir sakınca yoktur.

2-Gömlek veya gömlek gibi vücûdunun tamamını veya bir kısmını örten bir elbise

ile örtemez, bornoz giyemez.Başına sarık saramaz, şalvar ve ayakkabı giyemez.Ancak izâr bulamayanın şalvar, terlik bulamayanın ayakkabı giymesinde bir sakınca yoktur.

•İhramlı kadının ellerine eldiven takması, yüzünü peçe ve benzeri bir şeyle örtmesi haramdır.Ancak kendisine mahrem olmayan yabancı erkeklerin,yanından geçmeleri halinde, ihramlı olmadığı zamanlarda örttüğü gibi, yüzünü başörtüsü veya benzeri bir şeyle örtmesi gerekir.

•İhramlı kimse,unutarak veya bilmeyerek dikişli bir elbise giyer, başını örter, güzel koku sürünür, vücûdundan bir kıl koparır veya tırnaklarını keserse,kendisine bir cezâ gerekmez. Hatırladığı veya öğrendiği zaman ihrama aykırı olan şeyi derhal giderir.

*Terlik giymek, yüzük, gözlük, kulaklık ve kol saati gibi eşyaları takmak veya para ve evrâkını korumak için kemer takmak câizdir.

*İhram elbisesini değiştirmek, kirlenmiş ihramı yıkamak, başını yıkamak veya banyo yapmak câizdir. Banyo yaparken istemeden kıl dūřerse, herhangi bir sakıncası yoktur. Yaralanmanın da ihrama bir zararı yoktur.

MESCİD-İ NEBEVİ NASIL ZİYÂRET EDİLİR?

1-Herhangi bir vakitte Mescid-i Nebevî'yi ziyâret etmek ve orada namaz kılmak amacıyla, Medine'ye gitmen sünnettir. Çünkü Mescid-i Nebevî'de kılınan bir namaz -Mescid-i Haram hariç- diğer câmilerde kılınan bin namazdan daha hayırlıdır.

2-Mescid-i Nebevî'yi ziyâret etmek için ihrama girerek telbiye getirmeye gerek olmadığı gibi, bu ziyâretle hac arasında hiçbir bağlantı da yoktur.

3-Diğer câmilere girilirken yapıldığı gibi, Mescid-i Nebevî'ye girerken, besmele çekip önce sağ ayağını içeriye atar ve Peygamber *-sallallahu aleyhi ve sellem-*'e salât ve selâmda bulunursun.Sonra Allah'tan, sana rahmetinin kapılarını açmasını dileyip şöyle duâ edersin:

((أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ
مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ، اَللّهُمَّ افْتَحْ لِي اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ))

"Eûzu billâhül-azîm ve vechihül-kerîm, ve sultânihül-kadîm, mineş-şeytânir-racîm.

Allâhumme'ftah lî ebvâbe rahmetik."

"Allah'ın rahmetinden kovulmuş şeytandan, Yüce Allah'a, O'nun kerîm vechine ve ezeli hükûmrânlığına sığınırım.Allahum!Rahmetinin kapılarını bana aç."

4-İçeriye girer girmez, hemen Mescidi Selâmlama -*Tehuyyetul-Mescid*- namazı kılar-sın.Namazı Ravzâ-i Şerîfe'de kılabilirsen ne güzel.Kılamazsan da mescidin herhangi bir yerinde kılabilirsin.

5-Sonra Peygamber-sallâllâhu aleyhi ve sellem²'in kabrine gider, karşısında edeple durarak kısık bir sesle şöyle duâ edersin:

((السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ))

"Esselâmu aleyke eyyuh-en-nebiyyu ve rahmetullâhi ve berakâtuh."

"Allah'ın selâmı, rahmet ve bereketeri senin üzerine olsun ey Peygamber."

O'na şöyle duâ edersen de iyi olur:

((اللَّهُمَّ آتِهِ الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَأَبْعَثْهُ الْمَقَامَ الْمَحْمُودَ
الَّذِي وَعَدْتَهُ ، اللَّهُمَّ اجْزِهِ عَنْ أُمَّتِهِ أَفْضَلَ الْجِزَاءِ))

"Allâhumme âtihil-vesilete vel-fadile.
Veb'ashul-mekâmel-mahmûdel-lezi veatteh.
Allâhummec'zihî an ummetihî efdalel-cezâ."

"Allahum! Muhammed'e vesileyle fazileti ver,
onu vadettiğin (cennetteki) makamı mahmûda
ulaştır.Allahum!Ümmetinden yana, O'nu en
güzel bir şekilde mükâfatlandır."

* Ardından biraz sağa doğru giderek
Hz.Ebubekir'in-Allah ondan râzı olsun-kabri önünde

durup ona selâm verir ve Allah'tan onun için mağfiret, rahmet ve Allah'ın ondan râzı olmasını dilersin.

• Sonra biraz daha sağa doğru giderek Hz.Ömer'in-Allah ondan râzı olsun- kabri önünde durup ona selâm verir ve Allah'tan onun için mağfiret, rahmet ve Allah'ın ondan râzı olmasını dilersin.

6-Peygamber-sallallâhu aleyhi ve sellem-'in sünneti gereği ve ashâbını da bunu yapmaya teşvik ettiği için, abdestli olarak Kubâ mecidine giderek orayı ziyâret etmen ve orada namaz kılman sünnettir.

7-İçerisinde Hz.Osman'ın-Allah ondan râzı olsun- kabri bulunan Bakî kabristanını, içlerinde Hz.Hamza'nın-Allah ondan râzı olsun- da olduğu Uhud şehitlerini ziyâret ederek onlara selâm verip duâ etmen sünnettir.Çünkü Peygamber-sallallâhu aleyhi ve sellem- onların kabirlerini

ziyâret eder ve onlara duâ ederdî. Ashâbına da kabirleri ziyâret ettiklerinde şöyle duâ etmelerini öğretmiştir:

((السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ
وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ، نَسْأَلُ اللَّهَ لَنَاوَلِكُمْ الْعَافِيَةَ))

*"Esselâmu aleykum ehled-diyâri minel-
mu'mi-nîne vel-muslimîn. Ve innâ inşâallhu
bikum lâhukûn. Nes'elullâhe lenâ ve lekumul-
âfiyeh."*

*"Ey mü'minler ve müslümanlar yurdunun
sâkinleri! Bizler de inşâallah size kavuşacağız
(sizler gibi olacağız). Bize ve size Allah'tan
âfiyet dileriz."*

*Bu sayılanların dışında Medine'de ziyâret edilmesi dînimizce meşrû olan başka bir meşced veya yer yoktur. Başka yerleri ziyâret ederek kendine eziyet etme. Zirâ bu ziyâret-

lerden sevâp alamayacağın gibi, belki de günah kazanmana sebep olur.

BAZI HACILARIN YAPTIKLARI HATALAR:

Birincisi: İHRAMDA YAPILAN HATALAR :

*Hacının geldiği yöndeki mîkatı geçip ihrama girmeden Cidde şehrine veya mîkat sınırları içerisinde başka bir yere gelip orada ihrama girmesidir. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- her hacının geldiği yöndeki mîkattan ihrama girmesini emrettiği için bu hareket O'nun emrine aykırıdır.

*Mîkatı ihramsız geçen kimsenin, imkânı varsa, tekrar mîkat yerine dönerek oradan ihrama girmesi gerekir. Dönemezse Mekke'de bir kurban kesip hepsini fakirlere dağıtması gerekir. Hacının kara, hava veya deniz yolu ile gelmiş olması arasında hiçbir fark yoktur.

• Eğer hacı, beş mîkâtın¹ hiçbirisine uğramadan geliyorsa, hizâsına geldiği ilk mîkâttan ihrama girer.

İkincisi: TAVAFTA YAPILAN HATALAR

1-Tavafa, Hacer-i Esved'den önce başlamak.Halbuki tavafa, Hacer-i Esved'den veya Hacer-i Esved'in hizâsından başlamak gerekir.

2-Tavafı, Hicr-i Kâbe'nin içerisinden yapmak.Hicr-i Kâbe, Kâbe'ye dâhil olduğu için tavafı Kâbe'nin içinden yapmış olur ki bu

¹ Hac veya umre için ihrama girilen mîkât yerleri şunlardır:

1-Bu'l-huleyfe (Abyâr At): Medine ve o yönden gelenlerin mîkâtıdır. Yerleşim yerlerinin genişlemesi sebebiyle şu an Medine sınırları içerisindedir. Mekke'ye yaklaşık olarak 400 km. uzaklıktadır.

2-Karnu'l-mendâsî (Beytül-kebir): Necc bölgesiyle o yönden gelenlerin mîkâtıdır.Mekke'ye yaklaşık olarak 70 km. uzaklıktadır.

3-Cuhfe:Suriye,Ürdün,Filistin,Mısır,Fas,Tunus,Cezâyir ve o yönden gelenlerin mîkâtıdır.Cuhfe, Râbiğ denilen yere yakın olup edhil kaynında eski bir köydür.Şu an, Râbiğ denilen yerden ihrama girilmektedir.Mekke'ye yaklaşık olarak 220 km. uzaklıktadır.

4-Yelemlem (Ba'dîyye):Yemen ve o yönden gelenlerin mîkâtıdır. Mekke'ye yaklaşık olarak 70 km. uzaklıktadır.

5-Sâsü İrk:Irak ve o yönden gelenlerin mîkâtıdır.Mekke'ye yaklaşık olarak 70 km. uzaklıktadır.(Mütercim)

şekilde Kâbe'nin tamamı değil de bir kısmı tavaf edilmiş olur.Bu sebeple Hicr-i Kâbe'nin içinden yaptığı tavafı geçersiz olur.

3-Tavafın her şavtında remel¹ yapmak.

Halbuki Remel, özellikle Kudûm tavafının ilk üç şavtında yapılır.

4-Hacer-i Esved'i öpmek için itişip kakışmak.Bazan da dövüşmek veya küfretmek. Müslümanlara eziyet olduğu için bu gibi şeyler asla câiz değildir.Çünkü bir müslümanın müslüman kardeşine küfretmesi veya ona vurması asla câiz değildir.

*Hacer-i Esved'i öpmemek, tavafa bir zarar vermez.Zirâ Hacer-i Esved'i öpmese de tavafı geçerlidir.Hacer-i Esved'i öpemeyenin, hizâsına geldiğinde -uzak da olsa- eliyle işaret ederek tekbir getirmesi yeterlidir.

---

¹ *Remel*.Adımları sıklaştırarak hızlı bir şekilde yürümek demektir. (Mütercam)

5-Bereket umarak Hacer-i Esved'e el sürmek.Bu hareket, dinde yeri olmayan bir bid'attır.Sünnet olan, Allah'a ibâdet amacıyla Hacer-i Esved'e el sürüp onu öpmektir.

6-Kâbe'nin her köşesine veya bütün duvarlarına el sürerek bereket ummak. Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- Kâbe'nin Hacer-i Esved'le Rûkn-ü Yemânî dışında hiçbir yerine el sürmemiştir.

7-Tavafın her şavtına has duâ okumak. Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-, Hacer-i Esved'e geldiğinde tekbir getirmiş ve her şavtın sonunda Hacer-i Esved ile Rûkn-ü Yemânî arasında şu duâdan başka bir şey okumamıştır:

﴿رَبَّنَا إِنَّا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةٌ

وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾ [سورة البقره من الآية : ٢٠١]

"Rabbenâ Âtinâ fid-dünya haseneten ve fil-âhirati haseneten ve kınâ azâben-nâr."

"Rabbimiz!Bize, dünyada (âfiyet, helâl rızık, faydalı ilim ve sâlih amel gibi) güzellik ver. Âhirette de güzellik (cenneti) ver ve bizi cehennem azabından koru." ¹

8-Bazı tavaf eden veya tavaf ettirenlerin seslerini yükselterek tavaf edenleri rahatsız etmeleri gürültüye sebep olmaktadır.

9-Makam-ı İbrâhîm'de tavaf namazı kılmak için izdihama sebep olmak.Bu hareket, tavaf edenlere eziyet olduğu için sünnete aykırıdır.Tavaf namazını Mescid-i Haram'ın herhangi bir yerinde kılmak yeterlidir.

Üçüncüsü: SA'YDA YAPILAN HATALAR:

1-Bazı hacılar, Safa ve Merve'ye çıktıklarında namazda tekbir alır gibi tekbir alarak

---

¹ Bakara Sûresi:201

elleriyle Kâbe'ye işâret ederler. Sünnet olan, ellerini duâ için kaldırdığı gibi kaldırmasıdır.

2-Safa ile Merve arasındaki mesâfenin tamamını her şavtta koşmak.Sünnet olan, iki yeşil direk arasında koşmak, geriye kalan kısmında ise yürümektir.

Dördüncüsü: ARAFAT'TA YAPILAN HATALAR

Bazı hacılar, Arafat sınırı dışına çıkarak güneş batıncaya kadar orada beklerler. Sonra güneş batınca Arafat'ta durmamış olarak Müzdelife'ye hareket ederler.Bu, onların haclarını geçersiz kılan büyük bir hatadır. Çünkü haccın büyük bir çoğunluğu, Arafat'ta durmakla olur.Hacıların, Arafat sınırı dışında değil de içinde durmaları gerekir.Buna çok dikkat edilmesi gerekir.Arafat sınırı içine girme imkânı bulamazlarsa, güneş batmadan önce Arafat sınırının içine girmeleri yeterlidir.Yine

bayram gecesi Arafat sınırı içine girmeleri de haclarının geçerli olması için yeterlidir.

2-Bazı hacıların güneş batmadan önce Arafat'tan ayrılmaları da câiz değildir.Çünkü Peygamber-sallallâhu aleyhi ve sellem- güneş batıncaya kadar Arafat'ta durmuştur.

3-Arafat dağına tırmanarak tepesine ulaşmak için izdiham çıkarmak ki bundan pek çok zararlar doğmaktadır.Halbuki Arafat'ın her tarafı vakfe yeridir.Oraya tırmanmanın veya tepesinde namaz kılmanın dînde bir yeri yoktur.

4-Bazı hacılar, Arafat dağına yönelerek duâ ederler.Halbuki sünnet olan, duâ ederken kibleye yönelmektir.

5-Bazı hacılar, Arefe günü belirli yerlerden toprak ve çakıl taşlarını toplayıp kümeler yaparlar ki bunun da dînde yeri yoktur.

Beşincisi: MÜZDELİFE'DE YAPILAN HATALAR

1-Bazı hacılar, Müzdelife'ye iner inmez henüz akşam ve yatsı namazını kılmadan taş toplamaları ve cemrelere atılacak taşların mutlaka Müzdelife'den alınması gerektiğine inanmaları.

•Cemrelere atılacak taşları Harem sınırları içerisinde istediği yerden alması câizdir. Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'den sâbit olan, Akabe cemresine atacağı taşları Müzdelife'den alınmasını emretmemiş, sabah olunca Müzdelife'den ayrılp Mina sınırlarına girdikten sonra kendisine taş toplanmış, cemrelere atacağı diğer taşları ise Mina'dan almıştır.

•Bazı hacılar, taşları su ile yıkarlar ki bunun dînde bir yeri yoktur.

Altıncısı: CEMRELERDE YAPILAN HATALAR:

1-Bazı hacılar cemrelere taş atarlarken şeytanları taşladıklarını zannedip onlara küfür ve öfkeyle taş atarlar.Cemrelere taş atmak, Allah'ın adını anmak için meşrû kılınmıştır.

2-Bazı hacılar, cemrelere büyük taş, terlik ve tahta atarlar.Bu hareket Peygamber *-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in yasaklamış olduğu dîndeki aşınıktır ki cemrelerde atılan bu gibi şeyler geçerli değildir.

*Meşrû olan; koyun dışkısı büyüklüğünde fiske taşı kadar taşları atmaktır.

3-Bazı hacılar, taş atmak için cemrelerin yanında izdiham çıkarır veya başkaları ile kavga ederler. Meşrû olan gücünün yettiği kadarıyla kimseyi incitmeden taş atmaya çalışmaktır.

4-Bazı hacılar, taşların hepsini birden atarlar ki âlimler böyle yapanın sadece bir taş atmış sayılacağını belirtmişlerdir.

*Meşrû olan, her taşı tekbir getirerek ve tek tek atmaktır.

5-Bazı hacılar güçleri yettiği halde meşakkat ve izdihamdan kaçmak için taş atmaya başkalarını vekil ederler.Halbuki vekâlet olayı,hastalık ve benzeri durumlardaki âciz kimseler için câizdir.

Yedincisi: VEDÂ TAVAFINDA YAPILAN HATALAR

1-Bazı hacılar, Mina'dan ayrılarak Mekke'ye dönüş gününde cemreleri taşlama-dan Kâbe'ye giderek Vedâ tavafını yapar, ardından Mina'ya dönerek cemreleri taşıyıp oradan memleketlerine dönerler.Böylece son işleri Kâbe ile değil de cemrelerle olmuş olur.

Halbuki Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-:
"Hiç kimse, son işi Kâbe ile olmadıkça (Kâbe'yi
tavaf etmedikçe) Mekke'den ayrılmazın."

diye buyurmuştur.

*Vedâ tavafı, hac ibâdetiyle ilgili her şey tamamlandıktan sonra ve yola çıkılmadan hemen önce yapılması gerekir.Hacı, Vedâ tavafından sonra -kısa bir sürenin dışında- Mekke'de beklemeden hemen ülkesine dönmesi gerekir.

2-Bazı hacılar, Vedâ tavafından sonra Kâbe'ye saygı gereği olduğunu iddiâ ederek yüzlerini Kâbe'ye dönüp Mescid-i Haram'dan geri geri çıkarlar.Bu hareket, dînde yeri olmayan bir bid'attır.

3-Bazı hacılar, Vedâ tavafını bitirdikten sonra Mescid-i Haram'ın kapısında Kâbe'ye dönerek vedâ eden kimseler gibi duâ ederler ki bu da dînde yeri olmayan bir bid'attır.

**Sekizincisi: MESCİD-İ NEBEVİ'Yİ ZİYÂRET
EDERKEN YAPILAN HATALAR:**

1-Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem'in kabri ziyâret edilirken, bereket umarak duvar ve demir parmaklıklara el-yüz sürmek, pence-relere ip ve benzeri şeyler bağlamak.Bereket, Allah ve Rasûlünün meşrû kıldığı şeylerdedir, bid'atlarda değildir.

2-Medine'de Uhud dağındaki mağara ile Mekke'deki Hirâ ve Sevr mağaralarına gidip taş ve ağaçlara bez bağlamak, Allah'ın izin vermediği şekilde duâ etmek ve oraları ziyâret etmek için meşakatlere katlanmak. Bunların hepsi, İslâm dîninde yeri olmayan bid'atlardır.

3-Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem'in hatırâsı diye iddiâ ettikleri devenin çöktüğü yer, yüzük kuyusu ve Hz.Osman kuyusu gibi yerleri ziyâret etmek ve bereket umarak bu

gibi yerlerden toprak almak.

4-Bakî kabristanı ile Uhud şehitlerinin kabirlerini ziyâret ederken ölülere yalvarıp yakarak onlardan medet ummak, oralarda yatanlara yaklaşmak ve onlardan bereket ummak için kabirlere para atmak ki bunlar çok büyük hatalardır.Âlimlerin dediği, Kur'an ve sünnetin de gösterdiği gibi bu hareket, büyük şirktir.Zirâ yalvarmak, kurban kesmek, adak adamak gibi ibâdetler, sadece Allah'a yapılır.Ondan başkasına yapılamaz.

Nitekim Allah-azze ve celle- bu konuda şöyle buyurmaktadır:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ﴾

[سورة البقرة من الآية: ٥]

"(Daha önceki bütün dinlerde insanlar ve cinler) Allah'tan başkasına başkasına ibâdet etmemek, (ibâdetleriyle de) yalnızca Allah'ın

rızâsını istemekle emrolundular." ¹

Başka bir âyette şöyle buyurmaktadır:

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَادًا﴾ [سورة الحن: ١٨]

"Mescidler, yalnızca Allah'a ibâdet etmek içindir. Buralarda ibâdet ve duâyı yalnızca O'na yapın ve O'ndan başkasına ibâdet etmeyin." ²

Allah Teâlâ'dan müslümanların hallerini düzeltmesini, onları dînlerinde bilgili kılmasını, bizi ve onları fitnelerin şaşırtmasından korumasını dileriz.

Şüphesiz ki O, duâları hakkıyla işiten ve kabul buyurandır.

---

¹ Beyyine Süresi:5

² Cın Süresi:18

**HAC VE UMRE YAPMAK, MESCİD-İ NEBEVİYİ
ZİYÂRET ETMEK İSTEYENLERE BAZI
TAVSİYELER:**

HACININ YAPMASI GEREKEN ŞEYLER:

1-Bir an önce bütün günahlardan samimî bir şekilde tevbe etmeli, hac ve umre masrafını helâl maldan ayırmalıdır.

2-Dilini, yalandan, gıybetten, koğuculuk-tan ve insanlarla alay etmekten korumalıdır.

3-Hac ve umresini, yalnızca Allah rızası ve âhiret yurdunu elde etmek için yapmalı, başkalarına gösteriş yapmaktan, şöhret ve övünmekten uzak durmalıdır.

4-Hac ve umresindeki sözlü ve fiili işleri iyice öğrenmeli, bilmediği meseleleri ilim ehline sormalıdır.

5-Hacı, mîkâta geldiğinde ifrâd, temettu ve kıran hac çeşitlerinden herhangi birisine niyet etmekte serbesttir. Beraberinde

kurbanını getirmeyen için en fazîletli hac, temettu haccıdır.Beraberinde kurbanını getiren için ise en fazîletli hac, kıran haccıdır.

6-Hastalık veya korku sebebiyle hac ibâdetini yapamayacağından endişe eden kimse: *"İhramdan çıkacağım yer, beni engellen yer olsun"* diye şart koşar.

7-Bülûğ çağına ermemiş kız ve erkek çocukların yaptıkları hac, geçerlidir.Ancak çocuklukta yapılan hac, farz haccın yerine geçmez.İmkân buldukları zaman tekrar farz hac yapmaları gerekir.

8-İhramlının banyo yapması veya sadece başını yıkaması, gerektiğinde başını kaşması câizdir.

9-İhramlı bir kadın, kendisini yabancı erkeklerin görmesinden endişe ederse başörtüsünü yüzüne çekebilir.

10-Birçok ihramlı kadının başörtüleri

yüzlerine yapışmasın diye peçelerinin altına sarık bağlamalarının dînde bir yeri yoktur.

11-İhramlının, ihrama girdiği ihram elbisesini yıkayıp tekrar giymesi veya başka bir ihram elbisesiyle değiştirmesi câizdir.

12-İhramlı kimse, unutarak veya bilme-yerek dikişli bir elbise giyer veya başını örter veyahut da güzel koku sürünürse, kendisine bir cezâ gerekmez.

13-Temettu veya kıran haccı yapan kimse, Kâbe'ye geldiğinde, tavafa başlamadan önce telbiye getirmeyi bırakır.

14-Remel, Kudûm tavafının sadece ilk üç şavfta, İzdibâ¹ ise tamamında yapılır ve erkeklere hastır, kadınlara has değildir.

15-Hacı, tavafta üç şavt mı yoksa dört şavt mı yaptığından tereddüt ederse, üç şavt

---

¹ **İzdibâ:**İhramın üst kısmını,ortasını sağ omuzun altından geçirerek içlerini da sol omuzun üzerine atmak demektir. (Mütercim)

yaptığını kabul ederek üstünü tamamlar.Safa ve Merve arasında sa'y ederken de durum böyledir.

16-İzdiham nedeniyle tavafı Zemzem kuyusu ile Makam-ı İbrâhîm'in arkasından yapmakta bir sakınca yoktur.Çünkü Mescid-i Haram'ın, ister zemin katı olsun isterse üst katları olsun her tarafı tavaf alanıdır.

17-Kadının, süslenip güzel kokular sürünerek, tesettüre riâyet etmeden tavaf etmesi çirkin olan şeylerdendir.

18-Kadın, ihrama girdikten sonra âdet görür veya lohusa olursa, temizleninceye kadar Kâbe'yi tavaf edemez.

19-Kadın,dilediği elbiseyle ihrama girebilir.Ancak erkeklerin giyimine benzemekten, süslerini göstermekten şiddetle kaçınılmalı, fitneye sebep olmayan bir elbise giymelidir.

20-Hac ve umre dışındaki ibâdetlerde

dille niyet etmek, sonradan dîne yerleştirilmiş bidattır. Bunu açıktan söylemek daha çirkindir.

21-Hac ve umre yapmak isteyen müslümanın mîkatı ihramsız geçmesi haramdır.

22-Hava yoluyla gelen hacı veya umreci mîkatın hizâsına geldiğinde ihrama girer. Uçakta uykuya kalmaktan ya da unutmaktan endişe ederse, mîkatın hizâsına gelmeden önce hazırlık yaparak ihrama girmesinde bir sakınca yoktur.

23-Bazı insanların, hac farîzasını yaptıktan sonra Ten'im veya Ci'rane mescidine giderek oradan ihrama girip birkaç defa umre yapmasının hiçbir şer'i defli yoktur.

24-Hacı, Terviye günü Mekke'de ikâmet ettiği yerden ihrama girer. Birçok kimsenin yaptığı gibi Mekke'de veya Altınoluk'un yanında ihrama girmesi gerekmez. Mina'ya giderken de Kâbe'ye vedâ etmez.

25-Zilhicce'nin 9. günü güneş doğduktan sonra Mina'dan Arafat'a hareket edilmesi daha fazîletlidir.

26-Güneş batmadan önce Arafat'tan ayrılmak câiz değildir.Güneş battıktan sonra da Arafat'tan sükûnet ve vakar içerisinde ayrılmak gerekir.

27-Müzdelife'ye ister akşam,isterse yatsı namazı vaktinde varılsın, akşam namazıyla yatsı namazı birlikte kılınır.

28-Cemrelere atılacak taşlar herhangi bir yerden alınabilir. Müzdelife'den almak şart değildir.

29-Cemrelere atılacak taşları yıkamak müstehap değildir.Zirâ Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- ve ashâbından böyle bir şey naklolunmamıştır.

30-Kadın ve çocuk gibi âcizlerin gece-

nin sonuna doğru Müzdelife'den Mina'ya gitmeleri câizdir.

31-Hacı, bayram günü Mina'ya geldiğinde, Akabe cemresine taş atmadan önce telbiye getirmeyi bırakır.

32-Taşların atılan yerde kalması şart değildir, oraya düşmesi yeterlidir.

33-Kurban kesme zamanı, âlimlerin en doğru olan görüşüne göre, Teşrik günlerinin başından 3.günü güneş batımına kadar sürer.

34-Farz tavaf, haccın rükünlerindedir ki yerine getirilmedikçe hac farızası tamam olmaz.Ayrıca farz tavafı erteleyerek Teşrik günlerinden sonra yapmak da câizdir.

35-Hacla umreyi birleştiren yani kıran haccı yapan kimseye, sadece bir sa'y yeterlidir. İfrâd haccı yapan için de durum böyledir.

36-Hacının bayram günü işlerini şu sıraya göre yapması daha fazîletlidir:

a-Akabe cemresine yedi taş atar.

b-Kurbanını keser.

b-Saçlarını ya kazıtır, ya da kısaltır.

c-İfâda tavafını (farz tavafı) yapar.

d-Safa ve Merve arasında sa'y eder.

Bu sayılan işlerden bazısını öne almasında, bazısını da sonraya bırakmasında bir sakınca yoktur.

37-İhramlının, yasak olan şeylerin kendisine tekrar helâl olabilmesi için yapması gereken işler şunlardır:

a-Akabe cemresine yedi taş atmak.

b-Saçları kökünden kazıtmak veya kısaltmak.

c-İfâda tavafını yapmak.

d-İfâda tavafından sonra Safa ve Merve arasında sa'yetmek.

38-Bayramın 3. günü acele etmek isteyen, 3. günü güneş batmadan önce Mina'dan ayrılması gerekir.

39-Taş atamayacak durumda olan çocuğun velisi, önce kendisinin, sonra da çocuğun yerine taş atar.

40-Hastalık, yaşlılık ve bunun gibi taş atamayacak durumdaki kimsenin, taş atması için kendisinin yerine başkasını vekil tayin etmesi câizdir.

41-Vekilin, her cemreye önce kendisi, ardından da vekil olduğu şahıs için aynı yerden taş atması câizdir.

42-Mescid-i Haram -Mekke- halkından olmayıp temettu veya kıran haccı yapan kimsenin bir kurban kesmesi gerekir. Kurban, bir koyun veya keçi olduğu gibi deve veya sığırın yedide biri de olur.

43-Temettu veya kıran haccı yapan,

ancak kurban kesemeyen hacının, 3 günü hacda, 7 günü de evine döndükten sonra toplam 10 gün oruç tutması gerekir.

44-Hacının hacdaki üç günlük orucu, Arafatta oruçlu olmaması için, Arefe gününden önce tutması daha fazîletlidir. Ancak Arefe gününden önce tutamazsa, bayramın 2. 3. ve 4. günlerinde tutabilir.

45-3 günlük orucu, ara vermeden tutabileceği gibi, ayrı ayrı da tutabilir. Ancak bu 3 günlük orucu, Teşrik günlerinden sonraya bırakmamak gerekir.

Aynı şekilde 7 günlük orucu ara vermeden tutabileceği gibi, aralıklarla da tutabilir.

46-Âdet ve lohusa halindeki kadınların dışındaki her hacının Vedâ tavafını yapması gerekir.

47-İster hacdan önce, ister hacdan sonra, isterse senenin herhangi bir vaktinde

Mescid-i Nebevî'yi ziyâret etmek sünnettir.

48-Mescid- Nebevî'yi ziyâret edenin, ilk önce mescidin herhangi bir yerinde iki rekât mescidi selamlama namazı kılması sünnettir. Ravzâ-i Şerîfe'de kılması daha fazîletlidir.

49- (Sadece ziyâret etmek amacıyla sefere çıkmamak şartıyla) Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*.'in kabriyle diğer kabirleri ziyâret etmek, sadece erkeklere meşrûdur, kadınlara değildir.

50-Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*.'in odasına el-yüz sürüp öpmek veya çevresinde tavaf etmek, çirkin bir bid'attır.Bu ümmetin ilk müslümanlarından böyle birşey nakledilmiştir.Bu tavafı,Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*.'e yaklaşmayı kastederse, bu büyük şirkir.

51-Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*.'den ihtiyacını gidermesini veya kendisini belâlar-

dan kurtarmasını dilemesi, hiç kimseye câiz değildir.Çünkü bu, Allah'a ortak koşmaktır.

52-Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem-'in kabrindeki hayatı, berzah hayatıdır. Ölümünden önceki hayatı gibi değildir.Bu hayatın keyfiyetini Allah'tan başka hiç kimse bilemez.

53-Mescid-i Nebevî'yi ziyâret eden bazı kimselerin, Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem-'in kabrinin yanında kibleye değil de kabre yönelerek ellerini kaldırıp duâ etmeleri, dîne sonradan yerleştirilmiş bid'atlardandır.

54-Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem-'in kabrini ziyâret etmek,bazı câhillerin zannettiği gibi, haccın farz veya şartlarından değildir.

55-Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem-'in kabrini ziyâret etmek amacıyla sefere çıkmanın meşrû olduğunu söyleyenlerin defil olarak gösterdikleri hadisler, ya senedleri zayıf ya da uydurma hadislerdir.

ARAFAT, MEŞ'AR-İ HARAM VE DİĞER YERLERDE YAPILMASI UYGUN OLAN DUALAR:

((اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ
وَأَهْلِي وَمَالِي))

"Allahum! Senden dinim, dünyam, âilem ve malımda sağlık ve âfiyet içerisinde yaşamayı dilerim."

((اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي وَآمِنْ رَوْعَاتِي، اللَّهُمَّ احْفَظْنِي
مِنْ بَيْنِ يَسَدَيْ وَمِنْ خَلْفِي وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي
وَمِنْ فَوْقِي وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي))

"Allahum! Ayıplarımı örterek beni korktuklarından emîn eyle. Allahum! Beni önümden, arkamdan, sağımdan, solumdan ve üstümden koru. Altımdan gelebilecek tüm kötülüklerden sana sığınırım."

((اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي سَمْعِي، اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي سَمْعِي،
اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَصَرِي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ))

"Allahım! Bedenime, kulağıma ve gözüme sıhhat ver.Senden başka ibâdete lâıyk hiçbir ilâh yoktur."

((اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ، وَالْفَقْرِ، وَأَعُوذُ بِكَ
مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ))

"Allahım!Küfür ve fakirlikten,kabir azabından sana sığınırım.Senden başka ibâdete lâıyk hiçbir ilâh yoktur."

((اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ،
وَأَنَا عَلَىٰ عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ
شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أِهْوَاءَ لَكَ بِيغْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأِهْوَاءَ لَكَ
بِدِينِي فَاعْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ))

"Allahım!Sen Rabbimsin.Senden başka ibâdetde lâıyık hiçbir ilâh yoktur.Beni, sen yarattın.Ben, senin kulunum.Gücüm yettiğince sana verdiğim kulluk sözü üzereyim. Yaptıklarımın şerrinden sana sığınırım.Bana olan nimetlerini, bu nimetlere karşı olan günah ve kusurlarımı itiraf edip senden beni bağışlamayı dilerim.Çünkü senden başka günahları bağışlayacak hiç kimse yoktur."

((اَللّٰهُمَّ اِنِّسِيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ اَلْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَاَعُوْذُ بِكَ
مِنْ اَلْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَمِنْ اَلْبُخْلِ وَالْجُبْنِ وَاَعُوْذُ بِكَ
مِنْ غَلْبَةِ الدَّيْنِ وَقَهْرِ الرِّجَالِ))

"Allahım!Keder ve üzüntüden, âcizlik ve tembellikten,cimrilik ve korkaklıktan,borç altında ezilmekten ve düşmanların bana gâlip gelmesinden sana sığınırım."

((اللَّهُمَّ اجْعَلْ أَوَّلَ هَذَا الْيَوْمِ صَلَاحًا وَأَوْسَطَهُ فَلَاحًا
وَأَخِرَهُ نَجَاحًا وَأَسْأَلُكَ خَيْرِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ يَا أَرْحَمَ
الرَّحِمِينَ))

"Allahum! Bu günün başlangıcını salâh, ortasını felâh, sonunu da başarı kıl. Ey merhamet edenlerin en merhametlisi! Senden dünya ve âhirette bana iyilikler vermeni dilerim."

((اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الرِّضَى بَعْدَ الْقَضَاءِ وَبَرْدَ الْعَيْشِ
بَعْدَ الْمَوْتِ وَلَذَّةَ النَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَالشُّوقَ
إِلَى لِقَائِكَ فِي غَيْرِ ضَرَاءٍ مُضِرَّةٍ وَلَا فِتْنَةٍ مُضِلَّةٍ
وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَظْلِمَ أَوْ أَظْلَمَ أَوْ أَعْتَدِيَ أَوْ يُعْتَدَى
عَلَيَّ، أَوْ أَكْتَسِبَ خَطِيئَةً أَوْ ذَنْبًا لَا تَغْفِرُهُ وَأَعُوذُ بِكَ
أَنْ أُرَدَّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ))

"Allahum! Senden kazâya rızâ göstermeyi, ölümden sonra rahat hayatla kerim vechine

bakma lezzetini dilerim.Kötülerin ve insanı yoldan çıkaran azgınların, beni senin nimetlerinden yoksun bırakmalarından önce sana kavuşmayı dilerim.Zulmetmekten veya zulme uğramaktan,haksızlık yapmaktan veya haksızlığa uğramaktan, herhangi bir günah işlemekten veya affetmeyeğin bir günahı işlemekten sana sığınırım.Allahım!Ömrün en kötüsüne mâruz bırakılmaktan sana sığınırım."

((اللَّهُمَّ اهْدِنِي لِأَحْسَنِ الْأَعْمَالِ وَالْأَخْلَاقِ لَا يَهْدِي لِأَحْسَنِهَا إِلَّا أَلْتَّ وَأَصْرِفْ عَنِّي سَيِّئَهَا لَا يَصْرِفُ عَنِّي سَيِّئَهَا إِلَّا أَلْتَّ))

"Allahım!Beni en güzel amel ve ahlâka ilet. Çünkü senden başka güzel amel ve ahlâka iletecek hiç kimse yoktur.Beni kötü amel ve

ahlâktan uzak tut.Çünkü senden başka kötü ahlâktan uzaklaştıracak hiç kimse yoktur.”

((اَللّٰهُمَّ اَصْلِحْ لِيْ دِيْنِيْ وَوَسِّعْ لِيْ فِيْ ذَارِيْ وَبَارِكْ لِيْ فِيْ رِزْقِيْ))

“Allahum!Dinimi islâh eyle.Evimi genişletip rızkımı bereketlendir.”

((اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْقَسُوْرَةِ وَالْفَقْلَةِ وَالذَّلَّةِ وَالْمَسْكِنَةِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفُسُوْقِ وَالشَّقَاقِ وَالنَّفَاقِ وَالسُّنْعَةِ وَالرِّيَاءِ))

“Allahum!Katı kalplilikten, gafletten, zillet ve yoksulluktan sana sığınırım.Küfürden, her türlü günahattan, ayrınlığa düşmekten ve gösterişten sana sığınırım.”

((اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الصَّمَمِ وَالْبُكْمِ وَالْجُنَامِ وَسَيِّئِ الْاَسْقَامِ))

"Sağır ve dilsiz kalmaktan, cüzam ve her türlü kötü hastalıklardan sana sığınırım."

((اللَّهُمَّ آتِ نَفْسِي تَقْوَاهَا وَزَكَّاهَا أَنْتَ خَيْرُ مَنْ زَكَّاهَا أَنْتَ
وَالْيَهِهَا وَمَوْلَاهَا))

"Allahım! Nefsime senin korkunu ver.Onu (her türlü maddî ve mânevî pisliklerden) temizle.
Nefsi en iyi temizleyen sensin.Nefsimin sâhibi
ve efendisi sensin."

((اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ وَقَلْبٍ لَا يَخْشَعُ
وَنَفْسٍ لَا تَشْبَعُ وَدَعْوَةٍ لَا يُسْتَجَابُ لَهَا))

"Allahım! Faydasız ilimden, huşû duymayan kalpten,doymayan nefisten ve kabul olunmayan duâdan sana sığınırım."

((اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا عَمِلْتُ وَمِنْ شَرِّ مَا لَمْ
أَعْمَلْ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا عَلِمْتُ وَمِنْ شَرِّ مَا لَمْ أَعْلَمْ))

"Allahım! İşlediğim ve işlemediğim, bildiğim ve bilmediğim şeylerin kötülüklerinden sana sığınırım."

((اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ زَوَالِ نِعْمَتِكَ وَتَحَوُّلِ عَاقِبَتِكَ وَفَجَاءَةِ نِقْمَتِكَ وَجَمِيْعِ سَخَطِكَ))

"Allahım! Üzerimdeki nimetinin gitmesinden, sıhhatimin bozulmasından, ansızın gelebilecek belândan ve her türlü gazâbından sana sığınırım."

((اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْهَدْمِ وَالتَّرْدِيْ وَمِنَ الْفِرْقِ وَالْحَرْقِ وَالْهَرَمِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ اَنْ يَّتَخَبَّطَنِي الشَّيْطَانُ عِنْدَ الْمَوْتِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ اَنْ اَمُوْتَ لِدِيْعَا وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ طَمَعٍ يَهْدِيْ اِلَى طَبَعٍ))

"Allahım! Yıkıntı altında kalmaktan, düşmekten, boğulmaktan, yangında yanmaktan ve yaşlılıktan sana sığınırım. Ölüm anında şeyta-

nın beni şaşırtmasından sana sığınırım. Yılan ve akrep gibi hayvanlar tarafından sokularak ölmekten, kalbin mühürlenmesine sebep olabilecek açgözlülüğünden sana sığınırım."

((اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ مُنْكَرَاتِ الْاَخْلَاقِ
وَالْاَعْمَالِ وَالْاَفْوَاءِ وَالْاَذْوَاءِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ غَلَبَةِ
الدِّينِ وَقَهْرِ الْعَدُوِّ وَشَمَاتَةِ الْاَعْدَاءِ))

"Allahım!Kötü ahlak ve amellerden, heves ve hastalıklardan sana sığınırım.Borç altında ezilmekten, başıma gelen belâ yüzünden düşmanların bana gülmelerinden sana sığınırım."

((اَللّٰهُمَّ اَصْلِحْ لِيْ دِيْنِي الَّذِيْ هُوَ عِصْمَةٌ اَمْرِيْ
وَاَصْلِحْ لِيْ دُنْيَايَ الَّتِيْ فِيْهَا مَعَاشِيْ وَاَصْلِحْ لِيْ
اٰخِرَتِي الَّتِيْ فِيْهَا مَعَادِيْ وَاَجْعَلِ الْحَيَاةَ زِيَادَةً لِيْ فِي
كُلِّ خَيْرٍ وَالْمَوْتَ رَاحَةً لِيْ مِنْ كُلِّ شَرٍّ رَبُّ اَعْنِيْ

وَلَا تُعِنِّ عَلَيَّ وَالصُّرْنِي وَلَا تَنْصُرْ عَلَيَّ وَاهْدِنِي وَيَسِّرْ
الْهُدَى لِي))

"Allahum!Her işimin koruyucusu olan dinimi ıslâh eyle.Geçim yerim olan dünyamla ölüm-den sonra varacağım yer olan âhiretimi ıslâh eyle.Hayatı, her hayırlı işte bana vesîle kıl. Ölümü de benim için her türlü kötülükten rahata kavuşturacak vesîle kıl. Rabbim!Bana yardım et.Beni ezme,ezdirme.Bana yardım et. Beni yenilgiye uğratma.Bana doğru yolu göster ve doğru yolda yürümemi kolaylaştır."

((اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي ذَكَرًا لَكَ شَكَرًا لَكَ، مَطْوَعًا لَكَ
مُخْبِتًا اِلَيْكَ اَوْ اَهَا مُنِيْبًا رَبِّ تَقَبَّلْ تَوْبَتِي وَاغْسِلْ
خَوْبَتِي وَاَجِبْ دَعْوَتِي وَكَبِّتْ حُجَّتِي وَاَهْدِ قَلْبِي
وَسَدِّدْ لِسَانِي وَاَسْأَلُ سَخِيْمَةَ صَدْرِي))

"Allahum!Beni, seni sürekli anan, sana çokça Őükreden, sana itaat edip boyun eğen, sana yalvaran bir kul eyle.Rabbim!Tevbemi kabul eyle.Beni günahlarımdan arındır. Duâmu kabul et.Huccetimi sağlam kıl.Kalbimi sana ynelt. Dilimi düzelt.Gnlm aydınlat."

((اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ الثَّبَاتَ فِي الْاَمْرِ وَالْعَزِيْمَةَ عَلٰى الرَّشْدِ
وَأَسْأَلُكَ شُكْرَ نِعْمَتِكَ وَحُسْنَ عِبَادَتِكَ وَأَسْأَلُكَ قَلْبًا
سَلِيْمًا وَلِسَانًا صَادِقًا وَأَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا تَعَلَّمَ وَأَعُوذُ بِكَ
مِنْ شَرِّ مَا تَعَلَّمَ وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا تَعَلَّمْتُ، اِنَّكَ عَلَامُ الْغُيُوْبِ))

"Allahum!Senden iŐimde sebâat, doğru yolda kararlılık, nimetine Őkretmeyi, sana güzel ibâdet etmeyi, selim kalp, doğru konuŐan dil dilerim.Senden, bildiğin bütün kötülüklerden beni korumanı dilerim.Bildiğin bütün günahlardan beni bağışlamanı dilerim.Sen gizlileri çok iyi bilensin."

((اللَّهُمَّ أَلْهِمْنِي رُشْدِي وَأَعِزَّنِي مِنْ شَرِّ نَفْسِي اللَّهُمَّ إِنِّي
 أَسْأَلُكَ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَتَرْكَ الْمُنْكَرَاتِ وَحُبَّ الْمَسَاكِينِ
 وَأَنْ تَغْفِرَ لِي وَتَرْحَمَنِي وَإِذَا أَرَدْتَ بَعِيدَكَ فِتْنَةً، فَتَوَفَّنِي
 إِلَيْكَ غَيْرَ مَفْتُونٍ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ حُبَّكَ وَحُبَّ مَنْ
 يُحِبُّكَ وَحُبَّ كُلِّ عَمَلٍ يُقَرِّبُنِي إِلَى حُبِّكَ))

"Allahum! Bana düşünce olgunluğu ver. Beni
 nefsimin şerrinden koru. Allahum! Senden
 hayırlı işler yapmayı, kötülükleri bırakmayı,
 yoksulları sevmeyi dilerim. Beni bağışlayıp
 bana acımanı dilerim. Kullarını imtihan etmek
 istediğinde, canımı senin yolundan şaşırma-
 mış olarak al. Allahum! Senden seni ve seni
 sevenleri sevmeyi ve beni sana yaklaştıracak
 işleri sevmeyi dilerim."

((اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ الْمَسْأَلَةِ وَخَيْرَ الدُّعَاءِ وَخَيْرَ
 التَّجَاحِ وَخَيْرَ الثَّوَابِ وَتَبَّتْ بَنِي وَثَقُلَ مَوَازِينِي وَحَقَّقَ إِيمَانِي

وَارْفَعْ دَرَجَتِي وَتَقَبَّلْ صَلَاتِي وَعِبَادَاتِي وَاغْفِرْ خَطِيئَاتِي
وَأَسْأَلُكَ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى مِنَ الْجَنَّةِ))

"Allahum!Senden hayırlı istek ve duâda bulunmayı, başarılı olmayı ve güzel bir mükâfat dilerim.Allahum! Ayaklarımı doğru yolda sâbit kıl.Sevaplarımı mizânda ağırlaştır.İmânımı gerçekleştir.Cennetteki makamımı yükselt.Namaz ve ibâdetlerimi kabul eyle.Günahlarımı bağışla.Senden cennetin yüce dercelerine ermeyi dilerim."

((اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ فَوَاحِشَ الْخَيْرِ وَخَوَاتِمَهُ وَجَوَامِعَهُ
وَأَوَّلَهُ وَآخِرَهُ وَظَاهِرَهُ وَبَاطِنَهُ وَالدَّرَجَاتِ الْعُلَى مِنَ الْجَنَّةِ))

"Allahum!Senden hayırların başlangıcıyla sonunu açık ve gizlisini vermeyi, cennetin yüce derecelerine ermeyi dilerim."

((اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تَرْفَعَ ذِكْرِي وَتَضَعَ وِزْرِي
وَتُطَهِّرَ قَلْبِي وَتُحَصِّنَ فَرْجِي وَتَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي أَسْأَلُكَ
الدَّرَجَاتِ الْعُلَى مِنَ الْجَنَّةِ))

Allahım!Senden adımı yüceltmeni, günahlarımı bağışlamanı, kalbimi (kötülüklerden) temizlemeni, ırzımı korumanı ve günahlarımı bağışlamanı dilerim.Senden cennetin yüce derecelerine ermeyi dilerim."

((اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تُبَارِكَ لِي سَمْعِي وَلِي بَصَرِي
وَلِي خَلْقِي وَلِي خُلُقِي وَلِي أَهْلِي وَلِي مَحْيَايَ وَلِي
عَمَلِي وَتَقَبَّلْ حَسَنَاتِي وَأَسْأَلُكَ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى مِنَ الْجَنَّةِ))

"Allahım!Senden gözüme, yaradılışıma, ahlâkıma, âileme, hayatıma ve işime bereketler vermeni, sevaplarımı kabul etmeni dilerim."

((اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ وَدَرْكِ الشَّقَاءِ
وَسُوءِ الْقَضَاءِ وَشِمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ))

"Allahum!Belânın sıkıştırmasından, bedbahtlık ve kötû kazadan, düşmanların benimle alay etmelerinden sana sığınırım."

((اللَّهُمَّ مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ اللَّهُمَّ
مُصَرِّفَ الْقُلُوبِ صَرِّفْ قُلُوبَنَا عَلَى طَاعَتِكَ))

"Ey kalpleri çekip çeviren Allahum! Kalbimi dinin üzerine sâbit kıl.Ey kalpleri çekip çeviren Allahum! Kalplerimizi sana itaate dönder."

((اللَّهُمَّ زِدْنَا وَلَا تَنْقُصْنَا وَأَكْرِمْنَا وَلَا تُهِنَّا وَأَعْظِمْنَا
وَلَا تَحْرِمْنَا وَآثِرْنَا وَلَا تُؤْثِرْ عَلَيْنَا))

"Allahum!Sevabımızı arttır,eksiltme.Bize ikrâm eyle.Bizi alçaltma.Bize ihsân eyle,bizi yoksun bırakma.Bizi üstün kıl.Bizi ezdirme ve yenik düşürme."

((اللَّهُمَّ أَحْسِنْ عَاقِبَتَنَا فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا وَأَجِرْنَا مِنْ خِزْيِ
الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْآخِرَةِ))

*"Allahum! Her bakımdan sonumuzu güzel eyle.
Bizi dünya ve âhirette perişan olmaktan
koru."*

((اللَّهُمَّ اِقْسِمْ لَنَا مِنْ خَشْيَتِكَ مَا تَحُولُ بِهِ بَيْنَنَا وَبَيْنَ
مَعْصِيَتِكَ وَمِنْ طَاعَتِكَ مَا تُبَلِّغُنَا بِهِ جَنَّتِكَ وَمِنَ الْيَقِينِ مَا
تُهَوِّنُ بِهِ عَلَيْنَا مَصَابِئَ الدُّنْيَا وَمَتِّعْنَا بِأَسْمَاعِنَا وَأَبْصَارِنَا
وَقُوَاتِنَا مَا أَحْيَيْتَنَا وَاجْعَلْهَا الْوَارِثَ مِنَّا وَاجْعَلْ ثَارَنَا عَلَى
مَنْ ظَلَمْنَا وَانصُرْنَا عَلَى مَنْ عَادَانَا وَلَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا أَكْبَرَ
هَمًّا وَلَا مَبْلَغَ عِلْمِنَا وَلَا تَجْعَلْ مُصِيبَتَنَا فِي دِينِنَا وَلَا
تُسَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لَا يَخَافُكَ وَلَا يَرْحَمُنَا))

*"Allahum! Bize senden korkmayı ihsan eyle ki
günah işlememize engel olsun. Bizi cennetine
iletecek hayırlı işler yapmamızı ihsan eyle."*

Bize dünya kederlerini unutturacak yakın derecesine ermeyi ihsan eyle. Bizi yaşattığın sürece kulaklarımızdan, gözlerimizden, g clerimizden yararlanmayı ihsan eyle. Bizi d ima sağlık içinde bulundur. Bize zulmeden kimse-den  c m z  al, bize düşmanlık edene karşı bizi muzaffer kıl. Dünyayı en çok düşündüğümüz bir varlık ve ilmimizin tek g yesi h line getirme. Dinimiz hususunda eksiklerimiz sebebiyle bizi bel larla karşı karşıya bırakma. İşlediğimiz günahlar sebebiyle senden korkmayan ve bize acımayan kimseleri başımıza hükümran kılma."

((اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ مُوَجِبَاتِ رَحْمَتِكَ وَعَزَائِمَ مَغْفِرَتِكَ وَالْغَنِيْمَةَ مِنْ كُلِّ بَرٍّ وَالسَّلَامَةَ مِنْ كُلِّ اِنْمٍ وَالْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ وَالتَّجَاةَ مِنَ النَّارِ))

"Allahım!Senden rahmetini gerektiren şeylerle bağışlanmayı gerektiren kararlarını, her türlü iyiliklerden istifâde etmeyi ve günahlardan da uzaklaşmayı, cenneti kazanmayı ve cehennemden kurtulmayı dilerim."

((اَللّٰهُمَّ لَا تَدْعُ لَنَا ذَنْبًا اِلَّا غَفَرْتَهُ وَلَا عَيْبًا اِلَّا سَتَرْتَهُ
وَلَا هَمًّا اِلَّا فَرَجْتَهُ وَلَا دَيْنًا اِلَّا قَضَيْتَهُ وَلَا حَاجَةً مِنْ
حَوَائِجِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ هِيَ لَكَ رِضًى وَكُنَّا صَاحِبِيْنَ اِلَّا
قَضَيْتَهَا يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ))

"Allahım!Bizim için bağışlamadığın bir günah, örtmediğin bir ayıp, sevince çevirmediğin bir keder, ödemediğin bir borç, senin hoşnut olduğun, bizim de yararımıza olan, dünya ve âhiret ihtiyaçlarımızdan vermediğin bir şey bırakma ey merhametlilerin en merhametlisi!"

((اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِكَ تَهْدِي بِهَا قَلْبِي
وَتَجْمَعُ بِهَا أَمْرِي وَتَلُمُ بِهَا شَعْنِي وَتَحْفَظُ بِهَا غَائِبِي
وَتَرْفَعُ بِهَا شَاهِدِي وَتُبَيِّضُ بِهَا وَجْهِي وَتُرَكِّمِي بِهَا
عَمَلِي وَتُلْهِمُنِي بِهَا رُشْدِي وَتَرُدُّ بِهَا الْفِتْنَ عَنِّي
وَتَعْصِمُنِي بِهَا مِنْ كُلِّ سُوءٍ))

"Allahım! Senden kalbimi doğru yola iletecek, işlerimi derleyip toparlayacak, perişanlığımı düzelterek, âhiretimi koruyacak, dünyamı yükseltecek, kıyâmet günü yüzümü ağartacak, bana uygunluğumu bağışlayacak, benden belâları uzaklaştıracak ve beni her türlü kötülükten koruyacak olan rahmetini dilerim."

((اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْفَوْزَ يَوْمَ الْقَضَاءِ وَعَيْشَ
السُّعْدَاءِ وَمَنْزِلَ الشُّهَدَاءِ وَمُرَافَقَةَ الْأَنْبِيَاءِ وَالتَّصَرُّ
عَلَى الْأَعْدَاءِ))

"Allahım! Senden kıyâmet günü cennetini kazanmayı, mutluların yaşamına, şehitlerin makamına ermeyi, peygamberlere arkadaşı olmayı ve düşmanlara gâlip gelmeyi dilerim."

((اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ صِحَّةً فِيْ اِيْمَانٍ وَّ اِيْمَانًا فِيْ حُسْنِ خُلُقِيْ وَ نَجَاحًا يَتَّبَعُهُ فَلَاحٌ وَ رَحْمَةً مِنْكَ وَ عَافِيَةً مِنْكَ وَ مَغْفِرَةً مِنْكَ وَ رِضْوَانًا))

"Allahım!Senden doğru imân, güzel ahlâk, sonu kurtuluşla bitecek olan başarı ve katırdan rahmet, âfiyet, mağfiret ve rızâ dilerim."

((اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ الصِّحَّةَ وَ الْعِفَّةَ وَ حُسْنَ الْخُلُقِ وَ الرِّضَاءَ بِالْقَدْرِ))

"Allahım!Senden sıhhat, iffet, güzel ahlâk ve kadere rızâ dilerim."

((اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَمِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ))

"Allahum! Nefsimin kötülüklerinden, perçeminden tuttuğun her canlının şerrinden sana sığınırım. Şüphesiz ki Rabbim dosdoğru bir yol üzeredir."

((اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَسْمَعُ كَلَامِي وَتَرَى مَكَانِي وَتَعْلَمُ سِرِّي وَعَلَانِيَّتِي وَلَا يَخْفَى عَلَيْكَ شَيْءٌ مِنْ أَمْرِي وَأَنَا الْبَائِسُ الْفَقِيرُ وَالْمُسْتَعِيثُ الْمُسْتَجِيرُ وَالْوَجِلُ الْمُشْفِقُ الْمَقْرُ الْمُعْتَرِفُ إِلَيْكَ بِذَنْبِهِ أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمَسْكِينِ وَأَبْتِهَلُ إِلَيْكَ ابْتِهَالَ الْمَذْنَبِ الدَّلِيلِ وَأَدْعُوكَ دُعَاءَ الْخَائِفِ الضَّرِيرِ دُعَاءَ مَنْ خَضَعْتَ لَكَ رَقَبَتَهُ وَذَلَّ لَكَ جِسْمَهُ وَرَغِمَ لَكَ أُنْفُهُ))

"Allahum! Sen sözümü duyan, yerimi gören, gizlimi ve açığımı bilensin. Hiçbir işim sana

saklı kalmaz. Ben ise affına muhtaç, senden yardım ve imdat dileyen, huzurunda titreyerek günahlarını itiraf eden zavallı bir kulum. Sana, zavallı ve günahlarını itiraf eden, boynu bükük kulun olarak yalvarıp huzurunda boynunu eğen, vücudunu senin rızân için zelil kılan bir kul gibi çaresiz olarak sana duâ ediyorum.”

صَلَّى اللهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ

“Allah, Efendimiz Muhammed’e, âline ve ashâbına salât ve selâm eylesin.”

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	3
Önemli tavsiyeler.....	6
İnsanı İslâm'dan çıkaran haller.....	11
Hacın çeşitleri.....	20
Umre nasıl yapılır.....	23
Hac nasıl yapılır.....	30
İhramlının yapması gereken şeyler.....	37
İhramın yasakları	37
Erkeklere has ihramın yasakları.....	38
Mescid-i Nebevî nasıl ziyâret edilir.....	41
Bazı hacıların yaptıkları hatalar.....	46
Birincisi:İhramda yapılan hatalar.....	46
İkincisi:Tavafta yapılan hatalar.....	47
Üçüncüsü:Sa'yda yapılan hatalar.....	50
Dördüncüsü:Arafat'ta yapılan hatalar.....	51
Beşincisi:Müzdelife'de yapılan hatalar.....	53
Altıncısı:Cemrelerde yapılan hatalar.....	54

<i>Yedincisi: Vedâ tavafında yapılan hatalar...</i>	<i>53</i>
<i>Sekizincisi: Mescid-i Nebevî ziyaret edilirken yapılan hatalar.....</i>	<i>57</i>
<i>Hacının yapması gereken şeyler.....</i>	<i>60</i>
<i>Duâlar.....</i>	<i>72</i>

دَلِيلٌ

الْحَاجُّ وَالْمُحْتَمِرُ
وَزَائِرُ مَسْجِدِ الرَّسُولِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

تأليف

بهيئة النوعية للهجرة العلمية في الحج

اعتماد

الهيئة العامة للحج والعمرة والعلمية والوفاء

وسماحة الشيخ / محمد بن صالح العثيمين
رحمه الله

باللغة التركية

١٤٣٥ هـ